

جاھانگەزدىك ساياحاتتى شىنجاڭنان باستايىق

سار مەكەمە باستىعى خۇاڭ شۋەلي بىلاي دەپ قارايدى: ساياحاتتىق قىزمەت كورسەتۋ فۇنكسىياسىن ۈزدىكسىز كەمەلدەندىرىپ، ساياحات تۇرۇلەرنىڭ اۋان تۇرۇلەنئۈن جەبەپ، ساياحاتشىلارغا اناغۇرلم كوپ جا-ناسمىدى، اسەرلى، كورنەكى مازمۇن سيلا-عاندا عانا، قۇمدى ۋشول جاھانگەزدىك سا-يىاحتىن ەرەكشە ساياحات ۋونىمى ەتپ تۇل-الاۋعا بولادى.

شىنجاڭ ساياحات قوعامى ارنايى سايا-حات بولمىشە قوعامنىڭ قۇرمەتتى ۋتوراعاسى ۋاڭ تيەنان تۇڭغىش توپتا بوعدا شىڭنا شىققان جۇڭگولقتاردىڭ ۋبىرى، 1998 ـ جىلى كاسي بايىرى جولىنان وتكەننەن باستاپ، 20 كاسي جىلدىان بەرى ول شاتى بايىرى جولد-نان، ۋۋيسىن بايىرى جولىنان، كەريا بايىرى جولىنان، ساڭجۇ بايىرى جولىنان وتكەن. ”شىنجاڭدا ساپالى دا مول بايىرى جول باي-لمى بار، كەيبىرەۋى اۋەلگى ەكولوگىياسى ساقتاعان، كەيبىرەۋنىڭ كورنىسى كوركەم، تارىجي مادەنيەت مۇراسى مول، مەيلى جايۋ جاھان كەزۋ بولسىن، ادە ۋوز كولىگىمەن جاھان كەزۋ بولسىن، ۋبارنىڭ سايسى سىياتى بار، بۇل ەڭ ۇلكەن ارتىقىشلىعى بولپ تابىلادى“، ـ دەدى ۋاڭ تيەنان.

وسى ۋاقتىتاردا ماكت اۋدانىنداعى تاكلاماكان 39°N قۇمدى ۋشولى ساياحات كورنىس ۋڭىرى كوپتەگەن ساياحاتشىلاردىڭ ۋمان ـ جاي ۇعسقان تەلەفونن قابىلدادى، ولار چارقلىقتىڭ ميان ەسكى جۇرتىنان شەعب، نيا ەسكى جۇرتىن، داريا بويى، ما-زارتاق سىياقتى بايىرى قامالداردىڭ ەسكى جۇرتتارى مەن ۋدستۇرلى سالت ـ سانا قىس-تاقتارىن باسپ ۋوتىپ، ەڭ سوڭىندا وسى كورنىس وڭىرنە كەلدەدى. ”وسى جەلنىڭ بويىندا قۇمدى ۋشول، ەسكى جۇرت جانە باي دا ۇان ۋتۇرلى سالت ـ سانا بار بولعان دىنقتان، ۋئپتى دە كوپ جاھانگەزدىك اۋەس-كەرلەرىن باۋرادى“، ـ دەدى كورنىس ۋڭىرنىڭ باس ديريەكتورى دۇڭ ميڭجياڭ.

ەرەكشە جاھانگەزدىك ونىمەرىن تۇلعالادى

جالعاسقان جالنتاۋ سىلەمدەرى، ۋبىر ـ قىبر ورەكشەننە سوزىلعان مۇزدىق، كوگىلدىدر ۋتۇستى مۇزدى ۋڭگىر، ساڭىراۋقۇلاق ۋپشىندى مۇزدىق، مۇز استى وزەن ارنا-سى... اقسۇ ايماعىنداعى تيانشان ۋتومۇر ۇلكەن اڭھارى كورنىسى وڭىرنندە تىك ۇشاققا وتىرىپ، وسىنداي كەرەمەت كورنىستەردى تا-ماشالاۋعا بولادى. 2019 ـ جىلى ”جاياۋ ۋجۇرۇ + تومەن كەڭىستىكتە سەزىنۇ“ تۇرى ۇسىنىلغان-نان بەرى وسىندا كەلەتىن ساياحاتشىلاردىڭ انا-عۇرلىم قولايلى، اناغۇرلم دارالانغان تاڭداۋعا يە بولۇنا مۇمكىندىك تۇدى.

بەيجىڭ اۋياتىسيا، عارىش داشۋەسى نيڭجو شۋەيۋاننىڭ اعا زەرتتەرمەنى فۇ تۇڭ مىنانى ۋبىلدىردى: شىنجاڭ — مەملەكەتتىڭ تومەن كەڭىستىكتەڭگى اشىق سىناق ۋتۇيىنى ۋڭىرى، ۇشۇ جانە قاتىستى قىمىلداردىڭ سىناق ۋتۇيىنى بار، سونداي ـ اق اۋياتىسالىق جاھانگەزدىكتىڭ كورنىسى بار، ايتىسە دە سايد-كەستى قۇرىلىملارى تاپشى. ”اۋياتىسالىق جا-ھانگەزدىك ئەك ۇشۇ ارەكەتى عانا مەمەس، ول كەمەلدى كاسىپ سالاسى تىزبەگى، ۇيشە كولەك ەرۋجايىمەن، جىلجىمالى بازامەن ۇش-تاستىرىپ سىناق ەتۇ ارقىلى سايكەستى قۇرىل-مىلاردى كەمەلدەندىرۋگە بولادى، سونمەن بىرگە جاڭا جاھانگەزدىك جەلىسىن ۇزدىكسىز ۇسىنىپ، شىنجاڭنىڭ ۇشۇعا بولاتىن ۋڭىرىن اناغۇرلم كوبيەيتۇگە، ۋئپىتى دە جاقسارتا تۇسۇگە بولادى“، ـ دەدى فۇ تۇڭ.

4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى قۇمىل قالاسى قا-ناتتى دىنازاۋەر يارداغى — داخدايۋ كورنىس اۋماعى جارىس جولىندا شۇبىرعان دالالىق كولىكتەر جەردىڭ شايڭىن اسپانغا كوتەرە

زۇلاپ ۋوتىپ جاتىر، ولاردى دۇنيە جۇزىلىك دارەجەدەگى يارداڭ جەر بەدەرى جانە قانات-تى دىنازاۋەردىڭ تاسقا اينالغان قالدىعى سىياقتى جاراتىلىستىق كورنىستەر كۇتىپ تۇرعان ەدى.

گاۋ جىڭۋاڭ — قۇمىل قالالىق ۋوز كو-لىگىمەن ساياحاتتاۋشىلار قوعامىنىڭ باستىعى، سونداي ـ اق وسى رەتكى جاھانگەزدىك سا-يىاحت جەلىسىندە سەزىنۇ — دالالىق كارناۋال قىمىلىنىڭ جەتەكشىسى. شىنجاڭ جاھانگەزدىك ساياحاتنىڭ بايلىق باسىمدىعى ونىڭ ۇزاق ۋاقت ساياحات كاسىبىمەن شۇ-عدىلانتۇ سەنىمەن جەتىلدىردى، ايتىسە دە-گىزدىك قۇرىلمىلار جانە ساياحاتتىق قىزمەت كورسەتۇ قابىلەتى سىياقتىلارعا ساياتىن ۋبىر قىدرۇ ولقىلىقتارى بولغاندىقتان، ول مۇنى جاھانگەزدىك ساياحاتنىڭ دامۇندىعى ”جول بوگەر“ اتاعان.

كورنىس ۋڭىرى نەگىزدىك قۇرىلىلما-رىنىڭ دەڭگەيىن كوتەرىپ، دارەجەسىن جو-عارىلاتتۇدى جەدەلدەتتۇ ۋۇشىن، قۇمىل قالاسى داخدايداۋ خالىقارالىق جاھانگەزدىك ساياباعى ”مارس ۋداۋىرى“ نىسانى قۇرىلد-سىن سىكە قوستى، مۇنداعى ماقساتى سەرۋەد-دەۋىگە، سەزىنۇگە، پايدا تابۇعا بولاتىن ”ىلىم + فانازيا + تايباعت + ەكولوگيا + مادەنيەت“ سىندى ەلتىۋ ۇلگىسىندەگى مارس مادەنيەت ـ ساياحات جاسامپازدىق سەزىنۇ با-زاسىن تۇلعالاۋ. ”نىساننىڭ جاھانگەزدىك، سىرنا بويلاۋ، جۇلدىزداردى زەرەتتەۋ ـ ۇيرەنۇ سىياقتى ’مادەنيەت ـ ساياحات + كاسىپ كۇيىن جانە سايكەستى جۇيە قۇرد-لمىسىن جەدەل ىلگەرلەتۋدە كەلەلى ماڭىزى بار“، ـ دەدى كورنىس ۋڭىرىنىڭ باس ديريەكتورى لي رۇڭجۇي.

4 ـ ايدىڭ 29 ـ كۇنى تاڭىرەڭ لوپنۇر اۋدانى لوپنۇرلىقتار قىستاعى كورنىس وڭىرىند-دە ”يىتتەرەنتە تانمەلى“ امۇدۇن ۋمدۇل اىم-گەرگە ۋتۇسىپ، وت جامىپ بالىق قاقتاپ، شاڭجاي زۇيزاۋ شيانچاڭ مادەنيەت تاراتۇ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ قۇرۇشى دۇڭ حايبۇي ەرتىپ كەلگەن بەيجىڭدىك جايباۋ ۋجۇرۇ اۋەسكەرلەرىن قارسى الدى، ولاردىڭ شىنجاڭغا ساپارىنىڭ ماڭزىدى ۋبىر ۋتۇرى جەرگىلىكتى ورنىنىڭ ەرەكشە سالت ـ ساناسىن سەزىنۇ ەكەن.

لوپنۇرلىقتار قىستاعى كورنىس وڭىرىنە تاكلاماكان قۇمدى ۋشولى، تارىم وزەنى جانە كوشپەلى كول، تايبيى تورائغى ورمانى سىياقتى كوپتەگەن كورنىستەر شوعرلانپ، شىنجاڭنىڭ ۋشىى ـ سىرتىنان كەلگەن قىرۋار جايباۋ ۋجۇرۇ جاھانگەزدىك اۋەسكەرلەرىن باۋرادى. ”ادەتتەگى ساياحاتشىلارعا سالىستىر-عاندا جاھانگەزدىك اۋەسكەرلەرى تەرەڭدەي سەزىنۇ جانە قورشاعان ورتامەن ارالاسۇ، تىلدەسۇ مازمۇندارىنا اناغۇرلم دەن قويدى، شىنجاڭنىڭ جاھانگەزدىك ساياحاتى بايلىق اشۇ، اىگىلى ماركا سومداۋ جياقتارىن الى دە دالە ـ ۋدال يگەرە الھاي وتىر“. دۇڭ حايبۇي بىلاي دەدى: بولاشاقتا شىنجاڭ كاسىپ سالاسى ساياساتى جامعىندا جاھانگەزدىك سايا-حات كاسىپ سالاسىن سايكەستى سۇبيەمەل-دەپ، ونىمەرمەن قامداۋ جامعىندا پارىقتاندى-رىلغان، ەرەكشەلىككە يە جاھانگەزدىك سايا-حات ونىمەردەن ۇزدىكسىز تۇلعالاپ، شىنجاڭ ەرەكشەلىگىنە يە مادەنيەت ـ سايا-حات بايلىغن اشۇى ۋتپىس.

سالانىڭ دامۇ گەڭىستىگى زور

شىنجاڭنىڭ جاراتىلىستىق بايلىعى مول، جەر بەدەرى وزگەشە، تاڭماجايبىپ تاۋ، وز-گەشە وزەندەر كوپ، ايتىسە دە شىنجاڭنىڭ جاھانگەزدىك ساياحاتىنىڭ ولقىلىقتارى دا ەرەكشە كورنەكتى بولپ وتىر. ”ەڭ كور-

نەكتى ماسەلە — كوپتەگەن جاراتىلىستىق كو-رىنىستەردىڭ قۇنى جاھانگەزدىك كاسىپ سالاسى جامعىنان اشىلماي، كوزگە تۇسىپەي وتىر، سايكەستى باسقارۇ ۋتۇزىمى مەن قىزمەت كورسەتۇ جۇيەسى كەمەلدى مەمەس، ايتىسە دە سالانىڭ دامۇ گەڭىستىگى وراسان زور“، ـ دەدى خان بو.

ماسەلەلەردى تالداۋ، ولقىلىقتاردى تولىق-تاۋ اناغۇرلىم زور دامۇعا ۇمتىلۇ ۋۇشىن بولپ تابىلادى. 4 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى قۇمىل قالاسى جياڭشى ولكەسىنىڭ شينبۇي قالاسى، يۇننان ولكەسىنىڭ كۇنىمىڭ قالاسى، شاۋتۇڭ قالاسى جانە نۇچياڭ لىسۇ اۋتونوميالى وىلد-سى، گانسۇ ولكەسىنىڭ جيۇچۇان قالاسى، شيزاڭ اۋتونوميالى رايونىنىڭ الي ايماعى سىياقتى 18 جەرمەن جاھانگەزدىك ساياحات وداعىن قۇردى. بۇل شىنجاڭنىڭ جاھانگەز-دىك ساياحاتى كاسىپ سالاسىنىڭ تىڭ ساتىغا كوتەرىلگەندىگىن اڭعارتادى.

جۇڭگو جاھانگەزدىك قوعامىنىڭ باس باۋلۇشىسى دۇ لەيدىڭ قارۋىنىشا، جاھانگەز-دىك دەگەنمىز حاۋىپتى جەردەگى نىزدەنىس مەمەس، قايتا حاۋىپسىز، مەڭگەرۇلى جامعايدا تايىباقتا نىزدەنىس جاساۋ، ۋوز قۇتىن جۇزەگە اسىرۇعا ۇمتىلۇ سىندى ساياحات ۋناسىلى بولپ تابىلادى. ”شىنجاڭدا ماماندىنەردى-ھان باۋلۇ جانە كۇلالاندىرۇ جۇيەسى كەمىشل، جاھانگەزدىك ساياحات كاسىپ سالاسى ولىشە-مىن جاساپ، اناغۇرلم كوپ سالامەن بىرلە-سىپ جاھانگەزدىك ساياحاتىمەن شۇعىلدانۇ-شىلاردى جۇيەلىلەندىرگەندە، ولىشەمدەندىر-گەندە عانا، زاڭدى دا قاعيدالى، حاۋىپسىز-دىك پەن قىزمەت كورسەتۇگە بىرگە ۋمان بە-رىلەتىن ساپالى جاھانگەزدىك ەكولوگىياسىن قالىپتاستىرۇعا بولادى“. دۇ لەي بىلاي دەدى: جۇڭگو جاھانگەزدىك قوعامى 3 جىل ۋاقت جۇمىساپ، شىنجياڭغا الەۋمەتتىك يىگىلىك سىپاتىندا ولىشەمگە ۇيلەسەتىن، بىرەگەي 1000 دالا جاھانگەزدىك جەتەكشە-سىن باۋلۇدى جوسپارلاپ وتىر.

سونمەن بىرگە، دالالىق قىيەل قىزمەت-كەرلەرىنىڭ حاۋىپكە جوللىققاندا ەر كەزىندە قۇتقارىلۇنىا، كومەك اۋىنا مۇمكىندىك جاساۋ ۋۇشىن، جۇڭگو جاھانگەزدىك قوعامى ”جۇڭگو دالالىق ساقاندىرۇ، قۇتقارۇ ـ كو-مەكتەسۇ، ۋوزارا جاردەمدەسۇ تۇعرىن“ جە-لىگە شىعاردى، بۇل دالالىق قىيەلغا قاتناسۇ-شىلاردىڭ زەردەلى تەرمينال تاعىپ، بۇكىل ەل كولەمىندەگى جەلىلىك ساقاندىرۇ، قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ تورىن قۇرىپ، دالادا-عى حاۋىپسىزدىك شىرعالاڭدارىن زور كولەم-دە ازايتۇدى ماقسات ەتەدى.

بىلىتىر مەملەكەتتىك دەنە تارىبيە باس مەكەمەسى، مەملەكەتتىك دامۇ جانە رەفورما كوميتەتى سىياقتى كوپتەگەن تاراۋلار بىرگە باسپ تاراتقان «دالالىق سپورت كاسىپ سالاسىن دامتۇ جوباسىندا (2022 — 2025 ـ جىل)» مىنالار العا قويىلدى: دالالىق جاھانگەزدىك سپورتى پايدالانۇعا بولاتىن ورمان، جايلىم، قۇمدى ۋشول، كول، تەڭىز قايرايڭى، تەڭىز الابى سىياقتى جاراتىلىستىق بايلىقتاردى ارقاۋ ەتىپ، جاراتىلىستىق قورعالاتىن جەرگە، ەكو-لوگىيانى قورعاۋ قىزىل سىزىغىنا قاتىستى زاڭ-دارعا، زاڭ ەرەجەلەرگە، باسقارۇ ـ تىزگىن-دەۋ تالاپتارىنا جانە نىسانغا ەنگىزىۋگە رۇقسات ەتۇ تۇزىمىنە ۇيلەسۇ العى شارىتىندا، ۋشىننارا شارىت ـ جامعايى بار مەملەكەتتىك باقشا، جاراتىلىستىق قورىق، جاراتىلىستىق باقشا سىياقتى جاراتىلىستىق قورعالاتىن جەر-لەردە ۇيلەسەمدى ۋڭىر بەلگىلەپ بىرتىن-دەپ ورسىتەتىلەدى. ”شىنجاڭدا وسىنداي جۇيەلى وڭىرلەر تاپشى، ال مەملەكەت دارە-جەلى جاھانگەزدىك باقشاسىن تۇلالاۋ دەگەن-مىز جاھانگەزدىك اۋەسكەرلەرىنە سەزىنەتىن جۇ يەلى، حاۋىپسىز بولغان جاھانگەزدىك الاڭىن ازىرلەۇ بولپ تابىلادى“، ـ دەدى خان بو.

(باسى 1 ـ بەتتە)

بورىشتىلىق سەزىمىن ونان ارى كۇشەيتىپ، ”ەكىنى تۇراقتاندىرۇدىڭ“ شەشۇشى ۋمانىن جەتە ۋنۇسىنىپ، ”ۋتورت تانىمدى“ كۇشەيتىپ، ”ۋتورت سەنىمدى“ بەكەمدەپ، ”ەكىنى قورعاۋدى“ ورنىداپ، جاڭا دامۇ ۇستانىمىن تولىق، دالەم ـ ۋدال، جايپاي دايەكتىلەندىرىپ، قاتىسە-تى جاقناردىڭ زاڭدا بەلگىلەنگەن قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن زاڭ بو-يىنشا اتقارۇىن، زاڭدا بەلگىلەنگەن جاۋاپكەرشىلىگىن تياناقتاندىرۇىن، زاڭدا بەلگىلەنگەن ۇقىق ـ مۇدەسىن قورعاۋىن ىلگەرلەتىپ، رايونىد-مىزدىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنا تاماشا بازار ورتاسىن جانە زاڭمەن باسقارۇ ورتاسىن ازىرلەۇ كەرەك.

ۋزۇمرات وبۇل بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: جوعارى ساپالى دامۇدى ىلگەرلەتۋدە، ۋسوز جوق، بازارلانغان، زاڭمەن باسقارىلما-تىن، خالىقارالانغان شارۋاشلىق ـ ساۋدا ورتاسىن جاراتىپ، شارۋاشى-لىق ـ ساۋدا ورتاسىن ساپاللاندىرۇدىڭ زاڭمەن باسقارۇ نەگىزىن بەردىك ورناتۇ كەرەك. ۇكىمەت تاراۋلارى شارۋاشلىق ـ ساۋدا ورتا-سىن ساپاللاندىمىرۇدى بارنىشا كورنەكتى ورنىعا قويىپ، ۇكىمەتنىڭ قىزمەت ەتەۋ قۇاتىن اناغۇرلىم جوعارىلاتىپ، ۇكىمەتتىڭ قىزمەت ەتەۋىن ولىشەمدەندىرۇدى، ارانغا ۋتۇسىرۇدى، قولايلىلاندىرۇدى ىلگەرلەتتۇ كەرەك؛ ۇكىمەت فۇنكسىياسىنا اناغۇرلىم بۇرىلىس جاساپ، ەتەنە، كىرىشىكىسىز، جاڭاشا ۇكىمەت ـ ساۋداگەرلەر قاتىناسىن بەلسەنە ورناتۇ؛ بازارعا كىرۇ رۇقساتى ۇناھسىز ۋتىزىمىن اناغۇرلىم تياناقتاندىرىپ، كا-سىپورنىشىلاردىڭ رولىن ساۋلەلەندىرۇشە تۇساۋ بولپ وتىرعان، كا-سىپورىنداردىڭ دامۇىنا، زورايۇنىنا نىقبال كورسەتىپ وتىرعان كەدەرگە-لىەردى، بوگەتتەردى باتىل الاستاپ، مەملەكەت مەنىشىگىندەگى كاسىد-پورىنداردىڭ باتىلدىقپەن سىتەۋىنە، خالىقتىق كاسىپورىنداردىڭ باتىل-دىقپەن اتىولاۋىنا، شەتەل كاسىپورىندارىنىڭ باتىلدىقپەن قارجى قوسۇنا مۇمكىندىك جاساپ، شىنجياڭنىڭ جوعارى ساپالى دامۇد-نىڭ تىڭ داستانىن جازۇ كەرەك. اۋتونوميالى رايوندىق خالىق قۇ-رىلتايى تۇراقتى كوميتەتنى شارۋاشلىق ـ ساۋدا ورتاسىن ساپاللاناد-دىمىرۇداعى كەسىرلى، بوگەتنى تۇيىندەر توڭىرەگىندە ۋرتىسى باقد-لاۋدى، ۋجىتتى قاداعالاۋدى ۇزدىكسىز جۇرگىزىپ، نازاردى شارۋا-شلىق تۇلعالارى نازار اۋدارىپ وتىرعان جانە قيسىن ماسەلەلەرگە شوعرلاندىرىپ، قاتىستى زاڭ ەرەجەلەردى شىعارۇدى جەدەلدە-تىپ، جوعارى ساپالى دامۇدى جوعارى ساپالى زاڭمەن باسقارۇمەن قورعاۋ كەرەك.

ۋزۇمرات وبۇل بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: كاسىپورىنىشلار وتاندى ۋسۇيۇ، شىنجياڭدى ۋسۇيۇ سۇيسىپەنشىلىگىن كۇشەيتىپ، با-تىلدىقپەن جاڭالىق اشىپ، ناقتى سىتەۋى، زاڭما، ەرەجەگە ساي تىيجارات جۇرگىزۇى، ۋزۇرمىجى ـ سانجى ـ شىجىزى مەملەكەتتىك دەرەبەس جاڭالىق اشۇدان ۇلكى كورسەتۇ رايونىن، ۋزۇرمىجى خالىقارا-لىق قۇرلىقتىق پورت اۋماعى مەن اۋەجاي ماڭى ەكونوميكالىق اۋماعد-نىڭ بىرلەسىپ ارەكەتتەنە دامۇى سىياقتى وڭىرلىك جاڭالىق اشۇدىڭ بېيگىن تۇلعالاۋعا بەلسەنە ات سالىسىپ، ”8 ۋىرى كاسىپ سالاسى شو-عرى“، وڭىرلەردىڭ سايكەسىپ بىرگە ارەكەتتەنۇى، مادەنيەت پەن ساياحاتتى توسىستىرا دامىتۇ سىياقتى تۇيىندەر توڭىرەگىندە ىندىرىستە جاڭالىق اشۇدى، تەحنىكادا جاڭالىق اشۇدى، بازاردا جاڭالىق اشۇدى ىلگەرلەتىپ، كاسىپورىندى جاڭالىق اشۇدىڭ قۇاتىنى نەگىزگى تۇلعا-سى ەتىپ قۇلىشنا قۇرىپ شىعۇ كەرەك.

توختى ياقۇپ اڭگىمە ۋماجىلىستى باسقاردى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

حى جۇڭيۇۋ ىلگەرىندى ـ كەيىندى چىچياڭخۇ اۋىلى، تيانتىڭيۇان قامداۋ ـ ساۋدا كووپەراتىۋى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى، بەيتىڭ قالاشىعى سىياقتى جەرلەرگە بارىپ، سول جەردىڭ وزىندە جو-عارى ۋونىمدى دۇمبە ۋبىيىدا ەگىمىشلىگى، اۋىل شارۋاشلىغىنا قوعام-دانغان قىزمەت ەتەۋ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال اۋ جەتسىتىكتە-رىن بەكەمدەۋ، مادەنيەت پەن ساياحاتتى توسىستىرعان كاسىپ سالاسىد-نىڭ دامۇى، اۋلا شارۋاشلىغىن دامىتۇ سىياقتى قىزمەتتەردىڭ ورسىتە-تىلۇ جامعايىن تەكسەردى.

حى جۇڭيۇۋ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: اۋىل ـ قىستاق جەرىن اينالىمعا سالۇدى ارناعا ۋتۇسىرىپ، ماشىنالاندىرىپ، كولەمدەندىرىپ، شوعرلاندىرىپ تىيجارات جۇرگىزۇدى جەدەل ىلگەرلەتتۇ كەرەك. ۋونىمدى شارالار ارقىلى ەگىستىك جەردىڭ ”استىقتان باسقاعا پايدالا-نىلۇننان“ ساقىتانىپ، استىق ۋندىرىسىن شىن مانىندە ورنىقتىرۇ كەرەك. جوعارى ولىشەمدى ەگىنجاي قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، سۇدان پايدالانۇدى علمي ورنالاستىرۇدى كۇشەيتىپ، ەگىستىك جەر قۇرىلد-سى ولىشمى مەن ساپاسىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتتۇ كەرەك. اۋىل شار-ۋاشلىعى ماتەريالدارىمەن قامداۋدى، اۋىل شارۋاشلىعى ونىمەردىن ساتۇدى، اۋىل شارۋاشلىغىنا قوعامدىانغان قىزمەت ەتەۋدى تەعىز ارقاۋ ەتىپ، مۇددەنى بايالىنستىرۇ مەحايىزىمىن ورناتۇ، كەمەلدەن-دىرۇ، شارۋالاردىڭ كىرىس دەڭگەيىن جوعارىلاتتۇ كەرەك. اۋىل ـ قىستاق كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇىن جەدەلدەتىپ، تارىجي مادەنيەت بايلىغىن تولىق اشىپ، پايدالانىپ، اۋىل ـ قىستاقناردىڭ سەيىل ـ سەرۋەن ساياحات شارۋاشلىغىن جىنتىكتەي جۇرگىزۇ كەرەك. ۋسى جۇزىندىك جامعايداعى ۇيلەسەتىن اۋلا شارۋاشلىغىن دامىتۇدىڭ جاڭا كاسىپ كۇيىن، جاڭا ۇلگىسىن قاراستىرىپ، ورناتىپ، ”شاعىن اۋلا“ مەن ”ۇلكەن بازاردىڭ“ ۋونىمدى ۇشئاسۇىن جۇزەگە اسىرۇ كەرەك. كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال اۋ جەتسىتىكتەرىن بەكەمدەپ، كەڭەيد-تىپ، شارۋالاردىڭ جۇمىستانتۇ شەبەرلىگىن جوعارىلاتىپ، كىرىستى با-ياندى، ورنىقتى ارتتىرۇدى جەبەۋ كەرەك.